

9 клас

Урок № 17

Дата:

**ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО.
ОСНОВНІ ЛІСОВІ ПОЯСИ СВІТУ.
ЛІСОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ.
ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО В УКРАЇНІ.**

Очікувані результати НПД: учні називають основні лісові пояси світу, пояснюють та показують на карті розміщення лісових поясів та лісових масивів в Україні; пояснюють розміщення лісових поясів світу, лісових масивів в Україні; порівнюють лісозабезпеченість України, світу й окремих його регіонів; оцінюють вплив лісового господарства на стан географічного середовища.

Розвивальна та виховна мета: розвивати вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, формувати екологічну грамотність; виховувати любов до природи Землі, самостійність, допитливість.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, комп'ютер, проектор, мультимедійна презентація.

Опорні та базові поняття: первинний сектор господарства, лісове господарство, лісозабезпеченість, лісистість.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ Й ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

- Де на Землі сформувалися лісові природні зони?
- Які умови потрібні для формування лісів?
- Яку роль відіграють ліси в природі?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Поряд із сільським господарством до складу первинного сектора економіки входить лісове господарство. Це особлива галузь діяльності людини, оскільки передбачає використання одного з найцінніших природних ресурсів планети — лісових. Про їхнє значення ви дізнаєтеся з виступів ваших однокласників.

Виступи учнів, що отримали випереджальне завдання.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Лісове господарство. Лісобезпеченість.

Лісове господарство — галузь економіки, що вивчає, веде облік і відтворення, охорону і захист лісів, а також регулювання їх використання в цілях задоволення потреб у лісових ресурсах. Лісове господарство складається з: лісівництва, лісобагатівлі, одержування та первинного оброблення технічної або паливної деревини, збирання дикорослих лісових продуктів.

Лісобезпеченість території — показник, розрахований шляхом ділення площі лісів на кількість населення світу, країни (області). Лісобезпеченість населення країни становить: 10,4 млн га: 42 млн 650 тис. осіб = 0,24 га на одну особу (удвічі менше, ніж середній показник у світі)

Лісистість території — відношення площі лісів до загальної площі території. Лісистість території України становить 15,9 %.

2. Основні лісові пояси світу.

Робота з мультимедійною презентацією та картами атласу

Майже всі ліси планети зосереджені в двох лісових поясах, які умовно називають північний та південний.

Ліси північного поясу зосереджені в помірному поясі Північної півкулі (тут переважають хвойні породи дерев). Він охоплює значну територію в Азії та Північній Америці. У цьому поясі найбільші масиви лісів мають Росія, Канада, США, Швеція та Фінляндія. Площа північного поясу відносна стабільна, а в останні роки навіть збільшується.

Ліси південного поясу розташовані в екваторіальному й субекваторіальному поясах (переважають широколистяні породи дерев). Це північ Південної Америки (басейн Амазонки), Центральна Америка, західна частина екваторіальної Африки (зокрема басейн річки Конго), Південно-Східну Азія, північний схід Австралії. Найбільші лісові масиви тут зосереджені в Бразилії, Колумбії, Конго, Мозамбіку, Індонезії, Малайзії. Площа південного поясу скорочується через активну вирубку лісів у країнах, що розвиваються.

3. Лісове господарство в Україні.

Ліси України сформовані понад 30 видами деревних порід, серед яких домінують сосна, дуб, бук, ялина, береза, вільха, ясен, граб, ялиця.

До особливостей лісів та лісового господарства України належать:

- відносно низький середній рівень лісистості території країни;
- зростання лісів у різних природних зонах (Полісся, Лісостеп, Степ, Українські Карпати) з найбільшою концентрацією в Поліссі та Карпатах;
- переважно екологічне значення лісів та висока їх частка (до 50 %) з режимом обмеженого лісокористування;
- високий відсоток заповідних лісів (15,7 %), який має стійку тенденцію до зростання;
- значна площа лісів у зоні радіоактивного забруднення;

- половина лісів України є штучно створеними і потребують посиленого догляду (кожний другий гектар лісу створений штучно).

Ведення лісового господарства країни здійснюють відповідно до Державної цільової програми «Ліси України».

Загальні середньорічні обсяги заготівлі деревини в останні роки в середньому становлять близько 16 млн м³.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

- Які завдання вирішує лісове господарство?

- Що таке лісова забезпеченість? Які причини змін показника лісова забезпеченості?

- Чому майже всі ліси планети сконцентровані в двох лісових поясах?

- Назвіть відмінності північного та південного лісових поясів. Поясніть причини відмінностей.

- Укажіть основні причини скорочення площі лісів.

- Уявіть, що ви очолюєте лісове господарство в африканській країні, де скорочуються площі лісів. Які заходи запропонуєте для вирішення цієї проблеми?

- Назвіть головні особливості лісового господарства України.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 16.

2. За допомогою ресурсів Інтернету дізнатися: яку площу займають ліси у вашому регіоні. Обчисліть показники лісова забезпеченості та лісистості вашого регіону.